

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Jaspers

Slovenska agencija
za okolje

Priročnik za učinkovito vključevanje CPVO v postopek priprave OPN

Vsebina priročnika

- Namen
- Predstavitve postopka CPVO za OPN – zakonodajni okvir in upravni postopek
- Priporočila za učinkovito vključevanje CPVO v postopek priprave OPN
- Komunikacija
- Priprava projektne naloge za izbiro izvajalca CPVO

Namen priročnika

- Predstaviti učinkovitejši način vključevanja CPVO v postopek priprave OPN, ki prinaša:
 - ✓ hitrejšo sprejemanje odločitev,
 - ✓ sprejemljivejše rešitve,
 - ✓ večje družbeno soglasje o sprejemljivosti OPN.

Zakonodajni okvir

- ▶ 40. člen ZVO-1 zahteva, da se v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb izvede CPVO.
- ▶ V sklopu CPVO se ocenjujejo se vplivi plana na okolje ter vključenost zahtev:
 - ✓ varstva okolja,
 - ✓ ohranjanja narave,
 - ✓ varstva človekovega zdravja,
 - ✓ kulturne dediščine.
- ▶ Obvezna je pridobitev potrdila ministrstva (MOP) o sprejemljivosti izvedbe plana na okolje.

Dvostopenjski upravni postopek

1. faza postopka: Odločitev o obveznosti izvedbe CPVO:

- ▶ 1.1 Vloga za objavo osnutka OPN na spletu → Direktorat za prostor, graditev in stanovanja → objava
- ▶ 1.2 Vloga za prva mnenja nosilcem urejanja prostora (NUP)
- ▶ 1.3 Vloga za odločitev o obveznosti izvedbe CPVO → MOP, Sektor za strateško presojo

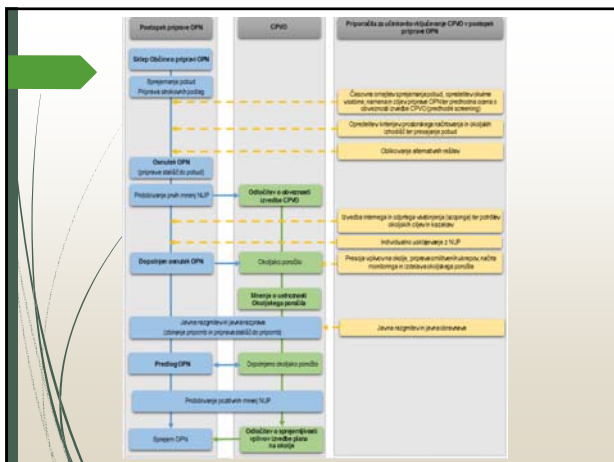
Dvostopenjski upravni postopek

2. faza postopka: Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila

- ▶ 1.1 Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila
 - ▶ Vloga za objavo dopoljenega osnutka OPN in OP na spletu → Direktorat za prostor, graditev in stanovanja → preverba in objava
 - ▶ Vloga za mnenje o ustreznosti okoljskega poročila → Sektor za strateško presojo vplivov na okolje → Sektor pozove NUP, da podajo mnenje na OP
- ▶ 1.2 Odločitev o sprejemljivosti izvedbe plana na okolje
 - ▶ Vloga za objavo predloga OPN in dopoljenega OP na spletu → Direktorat za prostor, graditev in stanovanja → preverba in objava
 - ▶ Vloga za odločitev o sprejemljivosti vplivov izvedbe OPN na okolje → Sektor za strateško presojo vplivov na okolje

Prporočila za učinkovito vključevanje CPVO v postopek priprave OPN

- Predstavljena po korakih, ki se navezujejo na posamezne faze postopka priprave OPN in izvedbe CPVO.
- Izbrana in interpretirana na način, da se upošteva vloga Občine v postopku CPVO.

SKLEP OBČINE O PRIPRAVI OPN

Občina pripravi:
- Sklep Občine o pripravi OPN

Župan ga sprejme, javno objavi, posreduje na MOP –
direkcija za prostor in sosednjim Občinam.

Časovna omejitev sprejemanja pobud, opredelitev okvirne vsebine, namena in ciljev priprave OPN (ter predhodna ocena o obveznosti izvedbe CPVO predhodni screening)

Občina:

- sprejme odločitev o končnem datumu zbiranja pobud,
- pregleda vse pobude in opredeli vsebino, namen in cilje OPN,
- izvede predhodni screening - razvito orodje za lažjo izvedbo,
- imenuje projektno skupino, odgovornega vodjo in razdeli naloge,
- po potrebi izvede postopek izbire izvajalca CPVO.

Prednosti in slabosti

Občina:

- + zavzame aktivno vlogo pripravljavca OPN,
- + v zgodnji fazi procesa ugotovi potrebnost CPVO,
- + lahko v zgodnji fazi procesa vključi izvajalca CPVO,
- mora prenehati z dodajanjem novih posegov v OPN,
- terja od svojih zaposlenih in prostorskega načrtovalca večji obseg dela v zgodnjih fazah priprave OPN.

Opredelitev kriterijev prostorskega načrtovanja in okoljskih izhodišč ter presejanje pobud

- Izdelovalec OPN oblikuje kriterije prostorskega načrtovanja.
- Izvajalec CPVO oblikuje okoljska izhodišča.
- Izdelovalec OPN preseje pobude na osnovi oblikovanih kriterijev in izhodišč.
- Izvajalec CPVO pregleda pobude, ki so deloma ali pogojno skladne z okoljskimi izhodišči.
- Občina opredeli strateške razvojne pobude.

Prednosti in slabosti

- + V zgodnji fazi se pridobijo pomembne informacije o skladnosti/neskladnosti razvojnih pobud in potrebnosti strokovnih podlag.
- + Omogočeno zgodnje iskanje alternativnih rešitev.
- + Pravočasna seznanitev vseh vpletenih z vsebino in vplivi OPN – občina lažje sprejema jasne, konsistentne in dobro utemeljene odločitve.
- + Zagotovitev usklajenosti osnutka OPN z zakonodajo – kasneje niso potrebne večje spremembe.
- + Vlagatelji pobud pridobijo hitre in utemeljene informacije.
- Več dela s pripravo OPN v zgodnjih fazah.

Oblikovanje alternativnih rešitev

Občina:

- zavzame stališče glede izločitve deloma/pogojno skladnih pobud,
- določi razvojne pobude strateškega pomena,
- skupaj s prostorskim načrtovalcem poišče alternativne rešitve.

Sledi preverjanje alternativnih rešitev in vključitev izvedljivih alternativnih rešitev v osnutek OPN.

Ta korak je primeren tudi za identifikacijo priložnosti za izboljšanje s planom predvidenih ureditev.

Prednosti in slabosti

- + Možnosti za usklajevanja je v tej fazi še dovolj.
- + Zaradi sprememb OPN v tej fazi še ni potrebno ponavljanje določenih korakov priprave OPN.
- + NUP se lažje odzovejo s konkretnimi odgovori.
- Občina mora predhodno predvideti iskanje alternativnih rešitev in ga ovrednotiti (finančno in časovno).
- Več dela s pripravo OPN v zgodnjih fazah.

OSNUTEK OPN

Občina pripravi:

- Vlogo za objavo osnutka OPN na spletu
- Vlogo nosilcem urejanja prostora (NUP) za prva mnenja
- Vlogo za odločitev o obveznosti izvedbe CPVO (Priloga 2: Vloga za odločitev o obveznosti izvedbe CPVO)

Izvedba internega in odprtega vsebinjenja (scopinga) ter potrditev okoljskih ciljev in kazalcev

- Izvajalec CPVO izvede interno vsebinjenje in pripravi gradiva za izvedbo odprtega vsebinjenja (preglednica in primer vsebinjenja):
 - ključne ugotovitve stanja okolja,
 - pomembnejše možne vplive OPN,
 - ključne ugotovitve analize prvih mnenj,
 - obrazložitve odločitev o nadaljevanju presoje,
 - predlog okoljskih ciljev in kazalcev vrednotenja.
- Na odprtem vsebinjenju se NUP in udeležence seznanijo s temi vsebinami .
- Po razpravi se vsebine po potrebi spremenijo, dopolnijo ali potrdijo.

Prednosti in slabosti

- + V OP se obravnavajo le relevantni vplivi OPN.
- + Okoljska poročila so lahko bolj pregledna, ciljno usmerjena in krajša.
- + Doseženo je soglasje med udeleženci vsebinjenja glede obravnavanih vsebin.
- + Izpostavijo se ključni problemi in potrebe po dodatnih strokovnih podlagah.
- Pripraviti je potrebno gradiva, organizirati dogodek, aktivno komunicirati z udeleženci in pripraviti zapisnik.

Individualno usklajevanje z NUP

- Problematični posegi se iz dopoljenega osnutka OPN izvzamejo ali rešujejo z direktno komunikacijo z NUP.
- Na sestankih z NUP se o problematičnih posegih odkrito pogovarja.
- Dogovori z NUP se pri pripravi dopoljenega osnutka OPN spoštujejo.
- Usklajen dopoljen osnutek OPN gre v okoljsko presojo izvajalcu CPVO.

Prednosti in slabosti

- + Dopoljen osnutek OPN je usklajen z okoljskimi izhodišči.
- + Okoljska poročila so krajša, ciljno usmerjena in bolj pregledna, v njem se ne ponavljajo vsebine prvih mnenj in okoljske zakonodaje.
- Potrebno je aktivno sodelovanje Občine, prostorskega načrtovalca in izvajalca CPVO:
 - NUP je potrebno obvestiti o temah pogovora,
 - pripraviti je potrebno gradiva in sprejemljive predloge rešitev,
 - na sestankih je potrebno kompetentno predstaviti problematiko in stališča.

DOPOLNJEN OSNUTEK OPN in OKOLJSKO POROČILO

Občina pripravi:

- Vlogo za objavo dopoljenega osnutka OPN in OP na spletu
- Vlogo za mnenje o ustreznosti OP (Priloga 3: Vloga za mnenje o ustreznosti okoljskega poročila)

Presoja vplivov na okolje, priprava omilitvenih ukrepov, načrta monitoringa in izdelava okoljskega poročila

- Pri presoji se preverjajo vplivi celotnega OPN na okolje in ne več posameznih pobud.
- V primeru spornih pobud se na to vseeno opozori!
- Upoštevajo se tudi kumulativni vplivi.
- Pri ugotovljenih bistvenih vplivih na okolje, se lahko pripravijo omilitveni ukrepi.
- Predlagajo se relevantni kazalci za spremljanje vplivov izvajanja OPN na okolje.
- Za pripravljeno OP je potrebno pridobiti mnenje o ustreznosti OP.
- Neformalno usklajevanje z NUP glede popravkov OP.

Prednosti in slabosti

- + Dopolnjen osnutek OPN, usklajen z okoljskimi izhodišči.
- + Usklajenost dopoljenega osnutka OPN in okoljskega poročila omogoča podajanje jasnih informacij na javni razgrnitvi in obravnavi.
- Potrebno je aktivno sodelovanje Občine, prostorskega načrtovalca in izvajalca CPVO.
- Potrebno je aktivno in ažurno delovanje Občine, prostorskega načrtovalca in izvajalca CPVO.

Javna razgrnitev, javna obravnava in dopolnitev okoljskega poročila

- Pomembna je dovolj velika obveščenenost občanov o javni razgrnitvi in obravnavi.
- Javna razgrnitev – dobro je zagotoviti ustrezno tolmačenje vsebin in možnosti sodelovanja javnosti.
- Javna obravnava – potrebno je:
 - ✓ kvalitetno predstaviti spremembe, ki jih prinaša OPN,
 - ✓ odkrito komunicirati z vsemi udeleženci,
 - ✓ omogočiti izražanje mnenj udeležencev,
 - ✓ udeležencem jasno obrazložiti, da nove pobude ne bodo del predmetnega OPN,
 - ✓ zagotoviti prisotnost kompetentnih predstavnikov pripravljavcev OPN.

Javna razgrnitev, javna obravnava in dopolnitev okoljskega poročila

- Zbrane pripombe je potrebno pregledati, obravnavati in nanje utemeljeno odgovoriti.
- V skladu z rezultati javne razgrnitve in obravnave je potrebno popraviti dopolnjen osnutek OPN in dopolniti okoljsko poročilo.
- Sledi objava predloga OPN in dopoljenega OP na spletu, pridobitev drugih mnenj NUP in pridobitev mnenja o sprejemljivosti vplivov izvedbe OPN na okolje.

Prednosti in slabosti

- + Zagotovljena je večja stopnja sodelovanja javnosti v postopku.
- + Doseženo je širše soglasje o sprejemljivosti plana.
- + Pričakovati je manj težav pri izvajanju plana.
- Potreben je večji napor pri obveščanju občanov ter pri organizaciji in izvedbi javne razgrnitve in obravnave.

Komunikacija

- Zunanja komunikacija:
- Gre za komunikacijo z NUP in javnostmi.
 - Namenjena je predstavitvi vsebin, doseganju soglasja, pridobitvi opozoril o pomanjkljivostih, povečanju transparentnosti...
 - Pomembna je pravočasna identifikacija strateških posegov in ciljnih skupin za komunikacijo o njih.
 - Zakonsko predpisana je le javna razgrnitev in obravnava.

Komunikacija

Notranja komunikacija:

- Gre za komunikacijo med Občino, prostorskim načrtovalcem in izvajalcem CPVO.
- Za vodenje in komunikacijo je zadolžena Občina – zahtevati mora aktivno komunikacijo sodelujočih.
- Je nujna za hitrost in učinkovitost procesov, usklajenost dela in iskanje optimalnih rešitev.
- Prinaša dodano vrednost CPVO pri pripravi OPN.

Priprava projektne naloge za izbiro izvajalca CPVO

- Predstavlja vsebinsko podlago za izvedbo javnega naročila - določa kaj naročamo.
- Vsebina mora biti jasna – kaj je predmet projekta in na kakšen način mora biti izveden.
- Predstavitev ozadja/konteksta za lažje razumevanje.
- Predstavitev zakonskega okvira – na splošnem nivoju.

Priprava projektne naloge za izbiro izvajalca CPVO

Predmet naročila:

- Končni izdelek: okoljsko poročilo (in po potrebi Dodatek za naravo) .
- Redno in konstruktivno komunikacijo in koordinacijo z naročnikom in NUP.
- Aktivno odkrivanje neusklajenih posegov, iskanje alternativnih rešitev in konstruktivnih predlogov.
- Sodelovanje pri javni razgrnitvi in na javni obravnavi (ali na več njih).
- Dopolnitev okoljskega poročila po javni razgrnitvi.

► Priprava projektne naloge za izbiro izvajalca CPVO

Metodologija:

- Metodologija se nanaša na metode izdelave posameznih izdelkov ali na pristop k izvedbi projekta.
- Lahko jo določimo sami ali jo prepustimo izvajalcu.
- V metodologiji opredelimo tudi vloge pri sodelovanju in vključevanju javnosti.

► Priprava projektne naloge za izbiro izvajalca CPVO

- Določitev posameznih faz, izdelkov in načina njihove predaje (digitalna oblika, zaprti in odprti digitalni formati).
- Ureditev avtorskih pravic.
- Časovnica izvedbe – temelji naj na realni oceni potrebnega časa za izvedbo posameznih faz.
- K pripravi projektne naloge je priporočljivo vključiti nekoga, ki ima izkušnje z izvedbo podobnih nalog.
- Določitev časovnice izvedbe prepustimo izdelovalcu – kriterij pri izbiri ponudbe.
- Ključno je spoštovanje dogovorjenih časovnic.

► Priprava projektne naloge za izbiro izvajalca CPVO

Kriteriji izbora:

- Dobra praksa pri izbiri najboljše ponudbe: 70% tehnični/vsebinski kriteriji, 30% ponudbena cena
- Tehnični/vsebinski kriteriji so navadno: reference podjetja, reference ključnih strokovnjakov, metodologija.

Primeri dobre prakse

- ▶ OPN MOL - zgodnje vključevanje izvajalcev CPVO v postopek sprejemanja OPN.
- ▶ Občina Brežice – sanacija degradiranega območja in habitat čebelarja; dobro usklajevanje interesov in rabe prostora.
- ▶ OPN Piran – aktivno vključevanje javnosti.
- ▶ ...

**HVALA ZA POZORNOST,
ŽIVAHNO RAZPRAVO
IN VPRAŠANJA**
